

TEKNOLOGIA

Euskal baratze digitala

DIANA FRANCO

Azken urteetan jarraitu dut eragile euskaldunen lana eremu digital-talean. Gaur egun, badira eremu digital-talean eta berau sustatzen duten teknologien inguruan euskararen rola ulertzeko modu ezberdinak. Zutabe honetan, zenbait gogoeta partekatuko ditut ikuspuntu horien inguruan, betiere nik ezagutzen dudana mugatua dela aitortuz, eta idaztearekin batera nire ideiak argitzeko helburuarekin.

Gaur egun teknologiarekiko duten harremanari lotuta hiru eragile edo proiektu modu ikusten ditut. Ez dute zertan baztertzaila izan elkarren artean, ni neu proiektuaren arabera alde batean edo bestean izan ohi naiz.

Batetik, euskalgintzari estuki lotuta dauden eragileek euskararen presentzia bultzatu nahi dute baliabide digitalen plaza erraldoian. Errealitate bat buruan, pertsonak, elkarrizketak, edukiak dauden tokietan agertu dadila euskara.

Bestalde, aurrekoen lana errazte aldera bada berrikuntza teknologiko ugari lantzen dagoen eragile multzoa. Automatizazioarekin euskaraz eremu digitala osorik eskuratzea gertuago da-goela ulertzen dutenak.

Azkenik, hainbat eragileek eremu digital euskalduna gertuko baratze digital baten antzera irudikatzen dutela dirudi. Eta ideia horrekin, eremu digitala eta berau sustatzen duten teknologiak birpentsatzen dabilta. Euskaldunen harremanak, elkarrizketak, edukiak... errazteko eta zaintzeko teknologia alternatiboak bilatzen dituzte. Euskararentzako baratze digitala sortu dute, baratzea lantzen ikasi dute, ezagutza berenganatu, burujabe bilakatu, eta gainera, uzta partekatzen dute, ezagutza librea denon eskura jarrita, berrikuntza zabalduz beste eragileon artean.

Egun ditugun teknologia digitalak mundua irudikatze eta munduari forma emateko aukera paregabeak eskaintzen dizkigu, eta bide horretan euskara berrikuntza iturri bilakatu da. ●

Hezkuntza Legea ahulduta iritsi da azken txanpara

MIKEL GARCIA IDIAKEZ

Legegintzaldi honetan bertan onartu nahi duten EAEko Hezkuntza Lege proiektuari zuzenketa aurkezteko epea amaitu zen joan den astean. Lege akordioa sinatu zuten alderdietako bat jausi da dagoeneko, barruan jarraitzen dutenen artean desadostasun nabarmenak dituzte eta hezkuntza komunitateko hainbat eragilek gogor kritikatu du badatorren legea.

Legegintzaldi honetako erronka anbiziotsuenetakoak 2022ko martxoan jarri zuen mugarria: EAJ, EH Bildu, PSE eta Elkarrekin Podemos-IUK Hezkuntza Legea abiatzeko akordioa lortu zuten, alegia Eusko Legebiltzarren %90eko babesarekin hasi zuten ibilbidea legeak. Akordio hura oinarri hartuta, legearen zirriborroa eta lege proiektua burutu dira, eta ez dira gutxi izan eragile ugariengandik jasotako kritikak. Alderdi politikoaren artean ere, izan da mugimendurik: Elkarrekin Podemosek adierazi du lege proiektuari osoko zuzenketa aurkeztuko diola, egungo kontzertazio ereduak betikitzen duela eta eskola-segregazioari aurre egiteko konpromisoa falta zaiola argudiatuta.

PSEren desadostasunak batik bat hizkuntza ereduari daude lotuta: egungo A, B eta D ereduak mantenduko direla espresuki jaso nahi dute legean, eta hala izan dadin azken unean emendakina adostu du EAJrekin. Jokin Bildarratz Hezkuntza sailburuak, ordea, dio emendakinak ez duela hori esaten, egungo ereduak eraldatu behar direla baizik. EH Bilduk kritikatu egin du PSE-EAJren akordioa, ez dago hiru hizkuntza ereduak jasotzearen alde, baina eztabaidatzen jarraitzeko prest agertu

da, hainbat zuzenketa aurkeztu arren "aukera historikoa" baliatu nahi baitu, hezkuntza lege bat aurrera ateratzeko.

Ikusi beharko da EAJ, EH Bildu eta PSEren aldeko botoak izango dituen legeak azkenean, baita Elkarrekin Podemos-IUrekin negoziaketek beste norabide bat hartuko duten ere. Denbora askorik ez dirudi dagoenik, Bildarratzek behin baino gehiagotan adierazi dituen epeak betez gero: legegintzaldi honetan nahi da aurrera atera legea.

LEGEAREN BABES SOZIALA

Eusko Legebiltzarrean alderdiek aurkeztu, eztabaidatu eta onartuko dituzten zuzenketen ostean ikusiko dugu legearen azken bertsoa, baina alderdien arteko gorabeheretatik harago, hezkuntza komunitateak ere ozen hitz egin du eta hainbat eragileren kritikek kolokan utzi dute legeak duen babes soziala.

Azken polemikari lotuta, hain justu, euskalgintzatik eskatu da zehazteko legeak defendatzen duen "euskara ardatz duen sistema eleaniztuna"; euskalgintzak aspaldi aldarrikatu du D eredu edo murgiltzea dela eskola guztietara orokortu behako litzatekeena.

Besteak beste, Euskal Hezkuntza Zerbitzu Publikoa eredu arbuia du hainbat eragilek (legearen oinarri nagusietakoa), sare publikoa eta pribatua parekatzen dituela argudiatuta. Eskola-segregazioari aurre egiteko neurri eta tresna nahikoa ez dagoela ere kritikatu dute. Are, batzuentzat, zuzenean, legea goitik behera da desegokia, eta Euskal Eskola Publikoaz Harro plataformak legearen aurka manifestazioa deitu du urriaren 29rako, Donostian. ●

Hezkuntza Akordioa sinatu zuten alderdiak.